

Seminarul „Extremismul în Europa”
(Sonnenberg – Germania, iunie 2011)

PETRE REPCARU*

Asociația Internațională Sonnenberg (AIS) din Germania a fost constituită după Al Doilea Război Mondial, în anul 1948, de către părinții unor tineri din Franța, Olanda și Germania, care au murit în luptele purtate între țările europene beligerante; părinții acestor tineri au constituit în memoria fiilor lor această asociație, pentru ca, prin activitățile organizate, cei care participă să învețe să nu mai repete ororile războaielor. Organizație cu profund caracter democratic, Asociația Internațională Sonnenberg are scopul de a oferi educatorilor europeni, și nu numai, posibilitatea de cunoaștere mai bună a problemelor educative pe care le ridică societatea postbelică.

Până în 1990, AIS a fost singura organizație în domeniu, care a oferit și asigurat, pentru pedagogii din țările est-europene, participarea la manifestări științifice într-o țară din Occident. Legăturile specialiștilor români cu AIS s-au intensificat după decembrie 1989, înregistrându-se mai ales în ultimul deceniu al secolului trecut, un număr din ce în ce mai mare de educatori români la un număr tot mai mare de sesiuni tematice. Astfel, cu finanțare europeană și totodată din partea statului german, dar mai ales din resursele proprii, adică din taxele de participare la cursuri și seminarii, responsabili asociației, precum și numeroși voluntari asigură desfășurarea anuală a zeci de cursuri și seminarii (atașăm programul acestora pentru semestrul al II-lea al anului 2011), ce au ca scop realizarea de schimburi culturale și formarea politică democratică a celor care participă, indiferent de vârstă, sex, pregătire școlară, convingeri morale, religioase și politice, din țări membre ale Uniunii Europene sau din alte state europene, africane (nordul Africii), Israel, Liban sau Turcia. Pentru informații suplimentare despre natura, scopul și obiectivele acestei asociații se poate consulta pagina de internet www.sonnenberg-international.de. Menționăm că în România a fost înființată, la 28 iulie 1999, Fundația „Amicii Sonnenberg în România”.

* Correspondence address to Petre Repcaru: Strada Sălciilor, nr. 12, ap. 3, 820048, Județul Tulcea; e-mail: petre.repcaru@gmail.com.

Sesiunea nr. 14035 (se numără toate seminariile desfășurate începând din anul înființării AIS) s-a desfășurat între 1 și 5 iunie 2011, în fața a 25 participanți din diverse țări membre ale UE, printre care și țara noastră. Au fost prezentate și discutate 7 referate, după cum urmează:

Primul referat, „Extremismul de dreapta în Germania. Istorie și situație actuală”, a fost prezentat de Wolfgang Kapust, jurnalist/redactor la WDR – Köln. Prezentarea, de o amploare deosebită, a fost structurată astfel: scurt istoric al extremismului de dreapta în Germania; definirea conceptului; atitudini și păreri extremiste; comportament și activități/fapte extremiste; naționaliștii autonomi; violența în rândul extremiștilor de dreapta, alegeri electorale de diverse feluri și rezultatele lor; situația extremismului de dreapta și legislația germană în materie; așa-numita „Neue Intellektuelle Rechte” (Noua Dreaptă Intelectuală); Noul populism de dreapta; Internaționala naționaliștilor; extremismul de dreapta, manifestat la tineri, în muzică, în modă sau pe internet: „Weltnetz”, „Heimatseiten”; societatea civică contra extremismului de dreapta; programe finanțate de către statul german în sprijinul tinerilor, pentru a ieși de sub influența extremismului de dreapta; dezbateri ce au loc în societatea civilă din Germania privind interzicerea unor activități radicale la limită cu cele extremiste. Cazul NPD; actualii musulmani din Germania, numiți și „noi evrei ai Germaniei”.

În plus, autorul a difuzat participanților broșuri în limba germană, în care erau explicate noțiuni fundamentale, ca: radical de dreapta; extremist de dreapta; populist de dreapta. Broșura, prezentată în limba germană cu titlul *Extremismul de dreapta în Germania – o provocare pentru mass-media și nu numai*, a trezit un interes major în rândul participanților. Autorul a prezentat un grafic în limba germană, înfățișând dimensiunile extremismului de dreapta în toate fazele sale, începând de la simple păreri naționaliste, exprimate verbal, până la acțiuni și fapte concrete cu caracter extremist, interzise și sancționate de către legislația germană actuală. În prima categorie, autorul încadrează următoarele atitudini, ca fiind nocive și putând escalada periculos: naționalismul exagerat; etnocentrismul; darwinismul social; antisemitismul; pronazismul; acceptarea dictaturii de dreapta sub orice formă; inegalitatea între sexe privind accesul la conducerea treburilor statului.

În faza a doua, numită de către autor „comportament extremist de dreapta”, se încadrează: **a.** protestele și acțiunile provocatorii extremiste de dreapta; **b.** comportamentele extremiste cu ocazia alegerilor; **c.** participarea la manifestări extremiste de dreapta; **d.** apartenența la grupări extremiste de dreapta organizate; **e.** acte de violență și terorism. Într-un grafic sugestiv, autorul a prezentat întreaga gamă de orientări politice de la stânga la dreapta, precum și poziția instituțiilor statului german față de acestea: **1.** extremismul de stânga (activitate ilegală în Germania); **2.** radicalismul de stânga (activitate legală, dar monitorizată de către organele de stat); **3.** centrul democratic, ce cuprinde

partidele și grupările democratice de centru-stânga, de centru și de centru-dreapta. Acestea sunt susținute de către statul german; 4. radicalismul de dreapta (activitate legală în Germania, dar monitorizată de către organele de stat); 5. extremismul de dreapta (activitate ilegală în Germania).

Organele federale și ale landurilor germane ce monitorizează și supraveghează dacă activitatea organizațiilor politice sau ale cetățenilor țării este sau nu conformă cu prevederile Constituției Germane sunt: Serviciul Federal pentru Apărarea Constituției, cu sediul la Köln (respectiv în fiecare land german, în capitala acestuia) și Tribunalul Federal pentru Apărarea Constituției cu sediul în Karlsruhe.

O altă lucrare, *Extremismul de dreapta în Franța*, a fost susținută de prof. univ. dr. Stuart Parkes și F. Mougins. Autorii au prezentat principalele nume de personalități și partide politice, de la Revoluția Franceză și până în prezent, punând accent pe partidul naționalist Frontul Național, întemeiat de Jean-Marie Le Pen și condus începând din 2011 de fiica acestuia, Marine Le Pen, născută în 1968 și stabilită în zona industrială din nordul Franței. Ea este supranumită Jeanne D'Arc în versiune modernă.

A treia lucrare, *Extremismul de dreapta în Marea Britanie*, a fost susținută de Mike Stokes, iar a patra – *Extremismul în Europa de Est*, redactată de prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu, a fost tradusă și prezentată în plenul seminarului de subsemnatul, fiind primită cu interes de către participanți.

Al cincilea referat – *Extremismul de dreapta în Republica Cehă*, a fost prezentat de Jan Capek din Padovice, iar al șaselea – *Măsuri de prevenire și combatere a extremismului de dreapta*, de către Horst Lahmann, funcționar superior la Ministerul de Interne, Sport și Apărare a Constituției din landul Niedersachsen (Saxonia Inferioară), cu sediul la Hanovra. Acesta din urmă fost un referat foarte interesant, în el fiind analizate și explicate principii, metode și mijloace de prevenire și combatere a extremismului de dreapta, folosite în Germania și prezentate de pe pozițiile unui înalt funcționar de stat, cu deosebită experiență practică în acest domeniu. Autorul a dat exemplul Partidului radical de dreapta (NPD), despre interzicerea căruia a avut loc recent în Germania o dezbatere publică. Tribunalul din Karlsruhe amână încă să se pronunțe cu privire la interzicerea activității acestui partid. Autorul referatului a explicat cauza reală a acestei stări de fapt: activitatea în cadrul NPD este atât de bine monitorizată și supravegheată prin „v-oameni” (informatori) și prin ofițeri sub acoperire infiltrați în acest partid, încât o interzicere a acestuia mai mult ar agrava situația decât ar soluționa-o. Indirect, autorul a adus astfel un elogiu organelor de stat, însărcinate cu apărarea Constituției Germaniei.

Și Horst Lahmann a distribuit mai multe broșuri în limba germană, dintre care o menționăm pe cea despre combaterea folosirii însemnelor și simbolurilor interzise prin lege în Germania, de către copii și adolescenți. În această broșură se

explică pe înțelesul copiilor noțiunea de ordine, de stat liber și democrat, prezentându-se și exemple concrete de încălcare a acestor principii, inclusiv sancționarea lor conform Codului Penal German. Autorul a sugerat ca și în alte țări, în cadrul programei de educație civică din școli, să se explice elevilor aceste noțiuni fundamentale, expuse în broșura mai sus amintită.

În final, sociologul Lutz Heinke, din conducerea AIS, a prezentat concluziile și evaluarea lucrărilor sesiunii menționate. Referentul a arătat faptul că în țările UE există situații diferite privind pericolul extremismului de orice natură, iar legislația și instituțiile de stat menite să prevină și să combată acest pericol diferă de la o țară la alta. Aceste instituții se află în stadii diferite de organizare și perfecționare. De aici decurge necesitatea armonizării, atât a legislației, cât și a instituțiilor de stat însărcinate cu prevenirea și combaterea extremismului de orice natură.